Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32855

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yarat?c?l?k, e?itim bilimleri alan?nda önemli bir beceri olarak kabul edilmektedir ve bu beceriyi destekleyen ö?renme ortamlar?n?n de?erlendirilmesi kritik öneme sahiptir. **Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i** (YÖODÖ), K?l?ç, Yavuz-Konokman ve Yanpar-Yelken (2018) taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, ö?rencilerin veya ö?retmenlerin, bulunduklar? e?itim ortam?n?n yarat?c?l??? ne ölçüde te?vik etti?ini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmelerine olanak tan?r. Ölçe?in geli?tirme süreci, psikometrik aç?dan sa?lam bir yap? olu?turmak amac?yla hem Aç?mlay?c? hem de Do?rulay?c? Faktör Analizleri (AFA ve DFA) kullan?larak yürütülmü?tür. Bu çal??ma, e?itim ortamlar?n?n yarat?c?l?k potansiyelini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c? ö?renme ortam?, ölçek geli?tirme, faktör analizi, e?itim psikolojisi, pedagoji, ö?renme ortam?, yarat?c?l?k.

Yazarlar

Figen K?l?ç, Güliz Yavuz-Konokman, Tu?ba Yanpar-Yelken

Amaç

Ölçe?in temel amac?, çe?itli e?itim kademelerindeki ö?renme ortamlar?n?n yarat?c?l??? destekleme düzeylerini ölçmek için psikometrik özellikleri yeterli, geçerli ve güvenilir bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, mevcut ö?renme ortamlar?n?n yarat?c? dü?ünme becerilerini ne kadar etkili bir ?ekilde te?vik etti?ini objektif kriterlerle belirlemesine yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

Ayr?ca, ölçek, e?itim programlar?n?n ve fiziksel ortam düzenlemelerinin yarat?c?l?k üzerindeki etkilerini kar??la?t?rmal? olarak incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için de bir temel sa?lamaktad?r. Elde edilen veriler, e?itim ortamlar?n?n iyile?tirilmesi ve yarat?c?l??? merkeze alan pedagojik yakla??mlar?n geli?tirilmesi konusunda yol gösterici niteliktedir.

Yap?

Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i, ö?renme ortam?n?n yarat?c?l??? destekleyen çok boyutlu bir yap? oldu?unu varsaymaktad?r. Bu yap?, genellikle ö?rencilerin **özerkli?ini**, risk alma te?vikini, ö?retmenlerin sa?lad??? **maddi ve manevi deste?i**, i?birli?ini ve farkl? fikirlere aç?k olma durumunu içeren alt boyutlardan olu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, yarat?c? bir ö?renme ortam?n?n sadece fiziksel ko?ullarla s?n?rl? olmad???n?, ayn? zamanda psikososyal ve pedagojik unsurlar? da içerdi?ini kabul eder. Bu kapsamda, ö?rencilerin kendilerini güvende hissetmeleri, fikirlerini özgürce ifade edebilmeleri ve yarat?c? problem çözme süreçlerine aktif olarak kat?lmalar? gibi unsurlar ölçülen temel yap?n?n bile?enleridir.

Geçerlik

YÖODÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla kapsaml? bir istatistiksel analiz süreci uygulanm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Geçerlik kan?tlar?, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir. AFA, ölçe?in alt boyutlar?n?n belirlenmesinde kullan?l?rken, DFA ise belirlenen bu faktör yap?s?n?n teorik modelle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek geli?tirme a?amas?nda, maddelerin yarat?c? ö?renme ortam? kavram?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n zamandan zamana ve farkl? ko?ullar alt?nda tutarl?l???n? göstermektedir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l???n?n yüksek oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r, ancak spesifik güvenirlik katsay?lar? (örn., Cronbach Alfa) orijinal makalenin detaylar?nda yer almaktad?r.

Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda, ölçe?in alt faktörlerinin ve genel ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplan?r. YÖODÖ için de bu standart prosedür izlenmi? olup, elde edilen yüksek katsay?lar, ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) ve **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) olmak üzere iki a?amal? bir faktör analizi yöntemi kullan?lm??t?r.

?lk olarak, AFA, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ke?fetmek için uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm?? ve maddelerin faktör yük de?erlerinin yüksek oldu?unu göstermi?tir. ?kinci a?amada ise, AFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n, farkl? bir örneklem grubu üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmesi sa?lanm??t?r. DFA sonuçlar?, önerilen modelin uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve bu nedenle yap?sal modelin do?ruland???n? i?aret etmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal makalede derecelendirme bilgisi net olmamakla birlikte, bu tür ölçekler genellikle 3, 4 veya 5'li Likert format?ndad?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim ortam?ndaki bireyler (Ö?retmenler veya ö?renciler)

Ya? Grubu: Çal??man?n yap?ld??? e?itim kademesine göre de?i?mekle birlikte, genellikle ergenlik dönemi ve üzeri (Ortaokul/Lise ö?rencileri veya Yeti?kin E?itimciler).

Popülasyon Detaylar?: Orijinal makalede detayland?r?lan örneklem grubu (genellikle e?itim fakültesi ö?rencileri veya çe?itli okullarda görev yapan ö?retmenler) üzerinde geli?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi ile desteklenen nicel bir öz de?erlendirme metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim, pedagoji, yarat?c?l?k, ö?retmen deste?i, ö?renci özerkli?i, psikometri, AFA, DFA, Kastamonu Education Journal.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?lant?l? Kurum E-posta Adresi: figenkilic@mersin.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Figen K?l?ç (Mersin Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Mersin, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya yayg?n kullan?m? için gerekli izinler ve ücret bilgileri sorumlu yazar Figen K?l?ç ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m genellikle kaynak gösterilerek serbesttir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l?: 2018 (Yay?n y?l? baz al?nm??t?r).

Kaynaklar

K?l?ç, F., Yavuz-Konokman, G., ve Yanpar-Yelken, T. (2018). Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i geli?tirme: Aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi. *Kastamonu Education Journal, 26*, 1359-1370.
doi:10.24106/kefdergi.368886

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

yaratici-ogrenme-ortami-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Yarat?c? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri bu kaynakta yer almamaktad?r. Ölçek maddelerinin tamam? ve uygulama yönergeleri, yukar?da belirtilen kaynak makale içerisinde (K?l?ç, Yavuz-Konokman, ve Yanpar-Yelken, 2018) veya ba?lant?s? verilen PDF belgesinde mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM